



## Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

Lapsivaikutusten arviointi on prosessi lapsen edun selvittämiseen päätöksenteon perustaksi. Tämä projekti on toimeenpanoprojekti, kun tarkastellaan LAVA -mallin käyttöönottoa kunnissa ja ministeriöissä. SOTE-uudistuksen yhteydessä kehitettävä LAVA-toimintatavan osalta projekti on kehittämis-/pilotointiprojekti.

### Taustaa

- YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen 3 artiklan mukaisesti lapsen etu on arvioitava ja otettava ensisijaisesti huomioon kaikissa lapsia koskevissa päätöksissä. YK:n lapsen oikeuksien sopimus koskee kaikkia alle 18 -vuotiaita.
- Lapsivaikutusten arviointia voidaan tehdä kolmessa, toisiaan täydentävässä eri vaiheessa: ennakoarviointina, prosessiarviointina ja seuranta-arviointina. Ennakoarvioinnilla tarkoitetaan suunnitteilla olevien päätösten, toimenpiteiden tai ohjelmien vaikutusten arviointia ennen niiden toteuttamista.
- Lapsivaikutusten arviointi tulee tehdä kunnallisista, maakunnallista sekä hallituksen esityksistä ja muista ohjelmista ja politiikoista silloin kun ne koskevat lapsia.

### Lapsivaikutusten arvioinnin hyödyt

- tuo lisää tietoa päätöksenteon taustaksi, selkeyttää päätöksentekoprosessia, parantaa toiminnan vaikuttavuutta ja lisää päätöksenteon avoimuutta ja moniarvoisuutta.
- huomioi päätöksen tai toiminnan kohteena olevien lasten tai lapsiryhmien tilanteen, olosuhteet ja tarpeet kokonaisuudessaan.
- laajasti ymmärrettynä arviointiin liittyy myös lapsen perhe ja muu lähipiiri mukaan lukien lapsen elinympäristö.
- selvittää ja ottaa huomioon lasten oman näkökulma aikuisten näkökulman lisäksi. Kaikille lapsilla ja lapsiryhmillä tulisi olla yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa.

### Projektin tavoitteet

- Kärkihankkeen myötä tuetaan kulttuurinmuutosta, jossa eri organisaatiot ja toimialat päätöksiä valmistellessaan tunnistavat päätöksensä vaikutukset lapsiin.
- Kulttuurinmuutoksen rinnalla on oltava voimakas kansallinen ohjaus, mukaan luettuna lainsäädäntö, tukemassa päätöksenteon muuntumista lapsia huomioivaan suuntaan.

### Keskeiset tulokset

- Säädosvaikutusten arvioinnissa ja kuntien päätösten ennakoarviointiin on olemassa mallit lapsivaikutusten arvioimiseksi. Lapsivaikutusten arviointi otetaan säännönmukaiseksi osaksi valmistelu- ja päätöksentekoprosessia.
- Maakuntien toimintaan kehitetään LAVA-malli ja se otetaan käyttöön.





Lisätiedot:

Tapani Kauppinen/THL

[tapani.kauppinen@thl.fi](mailto:tapani.kauppinen@thl.fi)

Markku Rimpelä/Hämeenlinna [markku.rimpela@hameenlinna.fi](mailto:markku.rimpela@hameenlinna.fi)

